

BRANŻOWY BILANS KAPITAŁU LUDZKIEGO II

BRANŻA ODZYSKU MATERIAŁOWEGO SUROWCÓW

Panel podsumowujący
z Sektorową Radą ds. Kompetencji
II edycja badania

W oparciu o przeprowadzone wywiady i panele eksperckie zidentyfikowano następujące czynniki wpływające na branżę

1. Duża zmienność przepisów prawnych i wymagań, która utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstw
2. Przedłużające się postępowania administracyjne dot. wydawania/zmian decyzji środowiskowych i bariery formalno-prawne utrudniające nowe inwestycje
3. Zły wizerunek branży wśród społeczeństwa
4. Niewystarczająco wyedukowane społeczeństwo
 1. Obawa przed nowymi inwestycjami, wpływająca na protesty społeczne
 2. Złej jakości selektywna zbiórka

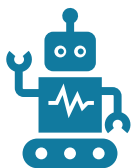
W oparciu o przeprowadzone wywiady i panele eksperckie zidentyfikowano następujące czynniki wpływające na branżę

5. Wahania na rynku surowców (zmienna podaż, radykalne zmiany cen np. spowodowane wydarzeniami politycznymi, presja na skracanie łańcuchów dostaw i samowystarczalność)
6. Wojna w Ukrainie
 - i. Ograniczenie współpracy z firmami z Ukrainy
 - ii. Wzrost cen energii (ropy, gazu, węgla)
 - i. Zmniejszona liczba odpadów spowodowana nasilającym się nielegalnym procederem palenia nimi w piecach w sezonie grzewczym
 - iii. Odpływ i rotacja pracowników z Ukrainy
 - iv. Zerwane łańcuchy dostaw
- ~~7. Pandemia COVID-19~~

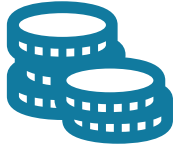
W oparciu o przeprowadzone wywiady i panele eksperckie zidentyfikowano następujące trendy prawne

1. Zmiany w prawie UE – Europejski Zielony Ład (zwrot w kierunku zeroemisyjnej gospodarki) i Gospodarka w Obiegu Zamkniętym (redukcja składowania odpadów i nacisk na poprawę recyklingu)

W oparciu o przeprowadzone wywiady i panele eksperckie zidentyfikowano następujące trendy technologiczne

2. Robotyzacja i automatyzacja niektórych procesów, takich jak sortowanie czy przetwarzanie odpadów
3. Nowe wymogi dotyczące projektowania produktów (nacisk na umożliwienie naprawy/wymiany komponentów i łatwiejszy recykling, wykorzystanie surowców wtórnych w nowych produktach, energooszczędność)

W oparciu o przeprowadzone wywiady i panele eksperckie zidentyfikowano następujące trendy społeczno-gospodarcze

4. Wzrost zainteresowania (w szczególności zamożnego) społeczeństwa działaniami prośrodowiskowymi (zmiana nawyków konsumpcyjnych w tym rosnące zainteresowanie produktami ekologicznymi) – trend słabnący na znaczeniu w związku z sytuacją gospodarczą w Polsce
5. Rosnące zapotrzebowanie na nisko i wysoko wyspecjalizowanych pracowników i duża konkurencyjność innych branż
6. Słabnące przywiązanie pracowników do miejsca pracy

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

1. Utrzymująca się niepewność dotycząca zasad funkcjonowania systemu odpadowego w najbliższych latach w dalszym ciągu będzie zniechęcała wiele podmiotów z branży do nowych inwestycji.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

2. Przedłużające się postępowania administracyjne o wydanie lub zmianę decyzji środowiskowych spowolnią procesy inwestycyjne, co dla wielu podmiotów będzie oznaczało stały wzrost kosztów oraz zwiększone ryzyko prowadzenia działalności (np. stała obsługa prawna inwestycji, brak zysków przy poniesionych nakładach itp.). Sytuacja ta będzie szczególnie negatywnie oddziaływać na mniejszych przedsiębiorców, którzy w przeciwieństwie do tych większych, mogą nie dysponować funduszami, by przez kilka lat utrzymywać proces inwestycyjny.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

3. Ciągłe zmieniające się prawo powoduje, że rosną koszty stałe funkcjonowania zakładów oraz firmy coraz częściej będą potrzebować pomocy prawników, by stale dostosowywać działalność do nowych wymogów i skuteczniej uczestniczyć w postępowaniach administracyjnych i innych procedurach.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

4. Rosnące ceny energii oraz niepewność dotycząca bezpieczeństwa energetycznego skłonią część firm do optymalizacji zużycia energii, inwestycji w OZE i szukania alternatywnych źródeł oszczędności (np. rozwój instalacji do produkcji biogazu, który będzie wykorzystywany do zasilania zakładu). Zwiększy to zapotrzebowanie na inżynierów i specjalistów w zakresie OZE oraz audytorów, którzy będą w stanie oceniać efektywność działania firm i gmin i proponować im rozwiązania optymalizacyjne.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

5. Przy obecnych i zapowiadanych na najbliższe lata wahaniach na rynku surowców, wzroście cen energii oraz przerwanych łańcuchach dostaw, wiele firm z branży może upaść. Na znaczeniu zyskają więc kompetencje związane z planowaniem strategii przedsiębiorstwa, funkcjonowania i rozwijania firmy w trudnych czasach oraz zapewnieniem bezpiecznych dostaw.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

6. Aby wypełnić braki kadrowe, zakłady będą zmuszone dążyć do automatyzacji lub podnosić oferowane wynagrodzenia, zwłaszcza wśród najniżej opłacanych pracowników niskowyzkwalifikowanych, którzy dziś nie mają zbyt wielu zachęt, by podejmować pracę w branży. Konieczny będzie też wzrost wynagrodzeń i uatrakcyjnienie oferty dla specjalistów, którzy dziś często wybierają pracę w innych sektorach gospodarki.

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

7. W związku z ograniczeniem dostępu do rynków wschodnich/ zagranicznych nastąpi wzrost zapotrzebowania na wyspecjalizowanych handlowców o dobrze rozwiniętych umiejętnościach poszukiwania nowych kontrahentów i rynków, negocjacji oraz współpracy z izbami i związkami międzygminnymi, których znaczenie wzrośnie (w myśl zasady, że „duży może więcej”).

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

8. Gminy napotkają trudności z osiągnięciem wymaganych poziomów recyklingu i będą musiały podjąć bardziej zdecydowane działania, by uniknąć kar. Może je to zachęcić do inwestycji (np. rozbudowy instalacji lub budowy biogazowni) lub akcji edukacyjnych mających poprawić selektywną zbiórkę. Zwiększy to zapotrzebowanie na nowych pracowników: zarówno wysoce wykwalifikowanych (inżynierów, edukatorów, prawników) jak i niskowykwalifikowanych.

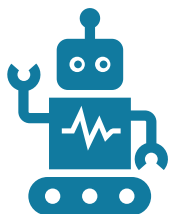

W oparciu o przeprowadzone panele eksperckie opracowano następujące tezy dotyczące przyszłości branży

9. W obliczu rosnących poziomów recyklingu samorządy zaczną wywierać większą presję na firmach, by odzyskiwały więcej surowców wtórnych. Wymusi to optymalizację i poprawę efektywności pracy zakładów, co oznacza ich unowocześnienie i/lub zwiększenie zatrudnienia. Z kolei firmy, które nie będą w stanie dostosować się do nowych wymogów będą coraz mniej konkurencyjne i mogą upaść

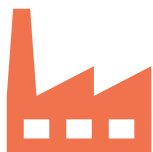
Co czeka branżę i jaki to będzie miało wpływ na kadry?

- Przykładowe scenariusze rozwoju branży

Szybka
i intensywna
modernizacja

- Dążenie do uniezależnienia od niestabilnej sytuacji na rynku pracowniczym
- Działania optymalizacyjne spowodowane rosnącymi cenami energii
- Ustabilizowanie zapotrzebowania na pracowników niespecjalistycznych
- Dynamiczny wzrost zapotrzebowania na pracowników specjalistycznych

Oligopol
w branży

- Wahania na rynku surowców i zmienność przepisów sprawią, że w branży najlepiej poradzą sobie podmioty dysponujące najlepszą i najbardziej elastyczną technologią
- Spadek konkurencyjności wybranych podsektorów branży
- Konsolidacja zakładów lub ich specjalizacja

Utrzymanie
biznesu kosztem
pogorszenia
jakości

- Paraliż rozwoju branży spowodowany zmianami prawa, długimi postępowaniami administracyjnymi oraz protestami społecznymi
- Upadek bądź przekwalifikowanie mniejszych firm
- Wysokie koszty wymuszą rezygnację z obecnie prowadzonych inwestycji
- Wzrost znaczenia osób niskowyzkwalifikowanych oraz osób odpowiedzialnych za ich pozyskiwanie (także z zagranicy)

Co czeka branżę i jaki to będzie miało wpływ na kadry?

1. Jakie są najbardziej prawdopodobne scenariusze rozwoju branży?
2. Od jakich czynników zależy spełnienie poszczególnych scenariuszy?
3. Jaki wpływ na kształt kadr i kompetencji w branży będą miały poszczególne scenariusze?
4. Który z możliwych scenariusz jest najbardziej optymistyczny?
5. Co należy zrobić, aby zrealizował się najlepszy dla branży scenariusz?

**Dziękujemy za udział
w dyskusji.**

Zespół badawczy DANAE